

## บทที่ 1

### บทนำ

กุหลาบ เป็นไม้ตัดดอกที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับหนึ่งของโลกมาโดยตลอด มีการพบฟอสซิลของกุหลาบเป็นครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกา พบการกระจายพันธุ์ทางซีกโลกเหนือ ตั้งแต่อะแลสกา ไซบีเรีย เม็กซิโก อินเดียตอนใต้ หมู่เกาะฟิลิปปินส์ และอะบิสซิเนีย (อุไร, 2550) ในทางประวัติศาสตร์พบหลักฐานเป็นเครื่องประดับและน้ำกลั่นกุหลาบบริเวณปากแม่น้ำไทกริสและยูเฟรติส เป็นของชาวซูเมเรียนในยุคหินใหม่ กุหลาบมีวิวัฒนาการมาเป็นล้านปี โดยในยุคแรกลักษณะดอกมีทั้งกลีบชั้นเดียวและกลีบซ้อน การปลูกกุหลาบยุคใหม่มีการผสมข้ามสายพันธุ์ทำให้มีพันธุ์ใหม่ๆเกิดขึ้นมากมาย ปัจจุบันกุหลาบตัดดอกมีการปลูกเพื่อการค้ากันอย่างแพร่หลายทั่วโลกและเป็นไม้ตัดดอกที่มียอดขายสูงที่สุดในตลาดประมูล ไม้ดอกเมื่อเทียบกับดอกไม้ชนิดอื่น สำหรับในประเทศไทยได้รับความนิยมอย่างจริงจังในช่วง 50 ปีที่ผ่านมาและมีพื้นที่ปลูกกุหลาบตัดดอกอยู่ประมาณ 5,500 ไร่ ซึ่งพื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และตาก โดยมีพื้นที่กว่า 4,000 ไร่ (นนุช, 2551)

การปลูกกุหลาบตัดดอกทั่วไปมีทั้งปลูกลงในแปลง และปลูกในโรงเรือน ปัจจุบันเกษตรกรหันมาปลูกกุหลาบในโรงเรือนหลังคาพลาสติกมากขึ้นเนื่องจากการปลูกกุหลาบในโรงเรือนสามารถควบคุมปริมาณน้ำ แสง ปุ๋ย และสารเคมี ทั้งยังสามารถควบคุมโรคและแมลงได้ดีกว่า (ไชยยันต์, 2550) การปลูกกุหลาบในโรงเรือนมีทั้งการปลูกลงในแปลงของโรงเรือนและการปลูกในภาชนะ การปลูกลงในแปลงต้องใช้ปุ๋ยในปริมาณมากพอๆ กับการปลูกลงแปลงแบบกลางแจ้ง การปลูกโดยใช้ภาชนะจึงเป็นวิธีที่ดีในการจำกัดปริมาณปุ๋ยและน้ำ แต่การปลูกกุหลาบในภาชนะปลูกภายในโรงเรือนเป็นการปลูกในพื้นที่จำกัด ต้นกุหลาบได้รับธาตุอาหารเฉพาะภายในภาชนะปลูก และหากปริมาณ ธาตุอาหารในวัสดุปลูกไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของพืช ต้นกุหลาบจะแสดงอาการ ขาดธาตุอาหาร ต้นไม้แข็งแรงมีการเจริญเติบโตช้า ส่งผลต่อคุณภาพของดอก จึงต้องมีการจัดการปุ๋ยให้ต้นกุหลาบได้รับธาตุอาหารที่ครบถ้วนและสม่ำเสมอเพียงพอต่อความต้องการของพืช กุหลาบตัดดอกต้องการธาตุอาหารที่ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางลำต้นและการออกดอก ในโตรเจนเป็นธาตุที่

จำเป็นต่อการเจริญของกุหลาบ ส่งเสริมการเจริญของกิ่งให้เจริญเร็ว เพิ่มความยาวของกิ่ง เพิ่มความเข้มข้นของไนโตรเจนในใบ (Raul *et al.*, 1995) เพิ่มจำนวนใบ พื้นที่ใบ และน้ำหนักสดของดอกกุหลาบ (Qasim, 2005) ยังเป็นองค์ประกอบของโมเลกุลคลอโรฟิลล์ที่มีบทบาทในการสังเคราะห์แสง ฟอสฟอรัสเป็นธาตุที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนพลังงาน การออกดอกติดผล การสะสมอาหาร และการทำงานของรากของกุหลาบ ทั้งนี้ผู้ปลูกกุหลาบตัดดอกมักคิดว่าการให้น้ำยสองชนิดนี้เยอะๆ จะดีต่อผลผลิตจำนวนดอกของกุหลาบ จึงมักมีการให้น้ำไนโตรเจนและฟอสฟอรัสเกินขนาดจนทำให้เป็นพิษต่อพืช เช่น ทำให้เกิดการใบเหลือง ต้นอ่อนแอ หรือต้นกุหลาบเกิดการขาดธาตุอาหารตัวอื่นๆ เป็นต้น (Elgar, 2013)

ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาผลของระดับไนโตรเจน และฟอสฟอรัสที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของกุหลาบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตในสภาพโรงเรือน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการหาสูตรสารละลายที่เหมาะสมต่อการปลูกกุหลาบในโรงเรือนต่อไป

### **วัตถุประสงค์ของการศึกษา**

เพื่อศึกษาระดับความเข้มข้นของไนโตรเจนและฟอสฟอรัสที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพดอกของกุหลาบ

### **ขอบเขตของการวิจัย**

ศึกษาผลของไนโตรเจนและฟอสฟอรัสต่อการเจริญเติบโต ได้แก่ ความยาวกิ่ง เส้นผ่านศูนย์กลางกิ่ง จำนวนใบต่อกิ่ง ลักษณะใบ และคุณภาพดอกของกุหลาบ ได้แก่ เส้นผ่านศูนย์กลางดอก น้ำหนักสดของดอก น้ำหนักแห้งของดอก จำนวนดอกต่อต้น และลักษณะของดอก

### **ประโยชน์ที่จะได้รับ**

ได้สูตรของสารละลายธาตุอาหารที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพดอกของกุหลาบ และได้ดอกกุหลาบที่คุณภาพดีเหมาะต่อการตัดดอกเพื่อจำหน่าย รวมถึงลดการให้น้ำยที่มากเกินไปจนความจำเป็น